

CHARLOTTE JACOBI DE PARELFAMILIE

Stralende liefde

YANDER

ROMAN

Charlotte Jacobi

Stralende liefde

Deel 1

1924-1925

1

ZIJN HAND ZWEEFDE ALS EEN KLAUW hebzuchtig boven de parels, die glansden in de ochtendzon. Luise Anna Marie Schmerler, de vierentwintigjarige verkoopster, stond er waakzaam bij. De klant met het warrige bruine haar die tegenover haar aan de balie van de juwelierszaak stond, had een weemoedige glans in zijn ogen terwijl hij naar de waardevolle juwelen staarde die ze voor hem uit de afgesloten vitrine had gehaald. Doordat Luise inmiddels al vijf jaar in de juwelierszaak werkte, had ze een scherp gevoel ontwikkeld voor de mensen die in de zaak kwamen. En ze had het vermoeden dat deze man van midden veertig geen echte aandacht had voor de sieraden vanwege de schoonheid ervan, maar vanwege de aanzienlijke waarde.

Toen werd ze afgeleid door een stem bij de winkeldeur. ‘Een bijdrage voor een patriottische held, alstublieft!’

Er was een lange bedelaar in haveloze kleding en met een witte, borstelige baard binnengekomen. Toen Luise riep dat hij hier niet mocht bedelen en of hij wilde vertrekken, begon hij te schreeuwen als een waanzinnige. Helaas waren geesteszieke mannen sinds de Eerste Wereldoorlog een bekend verschijnsel. Luise Schmerler deed twee stappen in de richting van de schooier om ervoor te zorgen dat hij de winkel uit ging. Dit moment van onoplettendheid had onmid-

dellijk ernstige gevolgen. De vermeende klant aan de toonbank stopte het parelsnoer in zijn jaszak en rende langs haar heen de Marienplatz op. De zogenaamde bedelaar volgde hem op de hielen – hij was waarschijnlijk een medeplichtige van de dief. Verdorie! Waarom had ze de parels niet eerst opgeborgen?

‘Papa!’ riep Luise naar haar vader Jakob, die als goudsmid in de werkplaats werkte.

Gealarmeerd door het geschreeuw snelde hij onmiddellijk de verkooppriimte in. ‘Wat is er aan de hand, Lulu?’ vroeg hij, terwijl hij de bijnaam gebruikte die ze al sinds haar kindertijd had.

‘Pas op de winkel, ik moet achter een dief aan!’ riep ze haastig en toen stormde ze naar buiten.

In de verte ving ze nog net een glimp op van de voortvluchtige: hij rende richting de Frauenkirche. Lulu zette de achtervolging in en in de hoop dat een voorbijganger hem zou tegenhouden, riep ze zo hard als ze kon: ‘Houd de dief!’

Ze hoorde voetstappen achter zich en zag haar blonde vader, die dankzij zijn vele trektochten zelfs halverwege de vijftig nog steeds extreem gespierd en atletisch was. Hij moest de juwelierszaak op slot hebben gedaan om samen met Lulu achter de dieven aan te gaan.

Een slanke jongeman liet plotseling de dief struikelen. De man viel vervolgens languit op de grond. Voordat de voortvluchtige weer vloekend kon opstaan, hadden de jonge voorbijganger en Lulu’s vader hem al bij de kladden gegrepen.

De oude agent Alois Absmeier had haar blijkbaar ook horen schreeuwen, want hij kwam ook naar haar toe stormen en blies op zijn schelle fluitje, zodat mensen uit de weg gingen.

‘Wat heeft hij gedaan?’ vroeg de politieman.

‘Hij heeft een waardevol parelsnoer gestolen,’ antwoordde Lulu buiten adem.

De dief lag kronkelend op de grond, in de meedogenloze greep van de jongeman en haar vader. ‘Ze liegt,’ bleef hij volhouden.

Lulu stak echter moedig haar hand in de jaszak van de man en haalde het sieraad tevoorschijn.

‘Ah, het corpus delicti,’ zei agent Absmeier.

Terwijl hij de dief de handboeien omdeed, stond de jongeman, die de vluchtende man op tijd tot struikelen had gebracht, op en veegde het vuil van zijn elegante, moderne lange jas.

‘Bedankt voor uw hulp,’ zei Lulu, die in alle consternatie aanvankelijk zijn opvallende gezicht en alerte groengrijze ogen niet had opgemerkt. Zijn bruine haar was iets te lang, waardoor er na het handgemeen een weerbarstige lok in zijn gezicht viel.

‘Mijn naam is Luise Schmerler, ik werk daar, bij juwelierszaak Thomass.’

‘Graag gedaan, het is me een genoegen om zo’n schurk zo vroeg op de dag een lesje te leren, mevrouw Schmerler,’ antwoordde hij met zachte ironie.

‘Juffrouw Schmerler,’ haastte ze zich te zeggen, en tot haar plezier leek die correctie hem zeer tevreden te stellen. Zijn charmante glimlach werd meteen breder.

‘Aangenaam, mijn naam is Tobias Gehrke,’ stelde hij zichzelf voor. Ze schrok een beetje. Toen voegde hij eraan toe: ‘De jongere baas van de gelijknamige brouwerij.’ Dat zorgde voor een vlaag van teleurstelling bij Lulu.

‘De zoon van Rudolf Heinrich Gehrke?’ vroeg ze.

‘Ja, kent u hem?’

‘De familie van mijn werkgever heeft regelmatig contact met hem,’ antwoordde Lulu diplomatiek, zonder de knappe Tobias duidelijk te maken dat zijn vader Rudi Gehrke niemand minder was dan de aartsvijand van de familie Thomass. In Rudi’s ogen hadden de broers vijftig jaar geleden het pand van hun succesvolle brouwerij aan de Kapuzinerplatz onder zijn neus weggekaapt. De voormalige barjongen had dit de zonen van de juwelier nooit vergeven. Lulu vond het idee dat Rudolf en Tobias Gehrke vader en zoon

waren eigenlijk absurd. De modieus geklede jongeman kwam vrolijk, charmant en beschaafd op haar over, terwijl zijn vader precies het tegenovergestelde was: waar vroeger spieren hadden gezeten, zat inmiddels een indrukwekkende laag vet. Gezelliger was Rudi Gehrke er echter niet op geworden; met zijn altijd achterdochtige blik deed de eigenaar van de brouwerij en herberg Lulu altijd denken aan een roofdier dat klaar was om het gevecht aan te gaan. Hij was vaak nors en had geen manieren.

‘Als het mag, kom ik vóór Pinksteren nog een keer langs in de winkel,’ stelde Tobias voor, tot blijdschap van Lulu. Hij wilde haar dus ook nog een keer zien. ‘Mijn moeder is bijna jarig en ik denk dat ik haar een mooie hanger ga geven.’

‘Natuurlijk, ik...’ Voordat ze haar vreugde verder kon uiten, werd ze, tot haar grote ergernis, onderbroken door agent Absmeier.

‘Hoe verliep de diefstal precies?’ vroeg hij, terwijl twee van zijn collega’s aangestormd kwamen en de protesterende dief meenamen.

‘De man vroeg me of hij het sieraad mocht zien, toen er plotseling een bedelaar de winkel binnenkwam,’ zei Lulu. ‘Dat was waarschijnlijk een afleidingsmanoeuvre. Ik ga ervan uit dat ze onder één hoedje spelen.’

De politieagent knikte met een ernstige uitdrukking. ‘Daar ben ik ook bang voor. Heb je de tweede man daarna niet meer gezien?’

Lulu keek om zich heen op de Marienplatz. ‘Helaas niet. Ik ben ook bang dat zijn witte baard niet echt was. Verder zag hij er lenig en jong uit. De huid rond zijn rechteroog leek enigszins verbrand, maar hij had geen rimpels. Achteraf gezien was hij volgens mij vrij slecht vermoemd.’

‘Nou, misschien kunnen we zijn naam achterhalen via de arrestant,’ zei Absmeier, al klonk hij niet echt overtuigd.

‘Helaas moet ik verder,’ zei Tobias Gehrke, tot grote spijt van Lulu. ‘Mijn kookles begint zo.’

‘Leert u koken?’ vroeg Lulu verbaasd.

‘Niet erg mannelijk, ik weet het,’ antwoordde hij met een grijns. ‘Eerlijk gezegd ben ik er al vrij goed in, maar nu krijg ik les van een heel goede chef-kok. De wereldberoemde Auguste Escoffier uit Monte Carlo bezoekt momenteel onze stad. Hij wil me in wat geheimen inwijden.’

‘O, daar heb ik over gelezen in het tijdschrift *Der Gartenlaube*. Het moet echt geweldig zijn om les van hem te krijgen,’ zei Lulu enthousiast. ‘Laat me u niet langer ophouden.’

‘Ik zal over Escoffier vertellen tijdens mijn bezoek aan de juwelierszaak,’ zei Tobias.

‘Dat lijkt me leuk,’ antwoordde ze. Toen ze afscheid hadden genomen, keek ze hem zo lang na dat haar vader glimlachte.

‘Vanwaar die grijns?’ vroeg ze verrast.

‘Ik ben gewoon blij dat je belangstelling lijkt te hebben voor een man,’ antwoordde Jakob Schmerler glimlachend.

Sinds haar verloofde Paul, zes jaar ouder dan zij, in 1917 was gesneuveld, had Lulu zich volledig op haar werk gestort. Maar gevoelens ontwikkelen voor Tobias Gehrke was beslist geen goed idee.

Ze zuchtte. ‘O pap, ik kan niet verliefd worden op de aartsvijand van onze werkgevers.’

‘Zoiets kun je niet plannen,’ antwoordde Jakob Schmerler met een dromerige uitdrukking op zijn gezicht. ‘Mijn vader wilde ook niet dat ik met je moeder omging. Hij haatte haar familie. En kijk eens hoe gelukkig we zijn geworden.’

Vader en dochter gingen samen terug naar het Huis der Parels. Daar legde Lulu de ketting tevreden terug in de vitrine, terwijl haar vader de post doornam die postbode Otto Rübsam gebracht had.

‘O nee!’ riep Jakob plotseling.

‘Wat is er, pap?’ vroeg Lulu geschrokken.

‘Dat is nu al het tweede Duitse bedrijf dat ons contract opzegt, terwijl ze regelmatig ons Australische parelmoer kochten,’ legde hij berustend uit.

Lulu wist dat haar vader een parelmoerverwerkingsbedrijf in Broome aan de westkust van Australië had geërfd van zijn oudoom Moritz Schmerler. Het bedrijf werd geleid door Jakobs beste vriend Daku Schulz en zijn Japanse vrouw Kazumi.

‘Dit zal een harde klap zijn voor de Australiërs,’ vreesde Jakob. ‘Gelukkig hebben ze zes kinderen, die in totaal verschillende vakgebieden werken. Misschien kunnen ze de gevolgen voor Daku en Kazumi een beetje compenseren.’

Lulu hoopte het van harte. Hoewel ze hun zakenpartners aan de andere kant van de wereld niet kende, kwamen ze in hun brieven en in de verhalen van haar ouders altijd heel sympathiek op haar over.

..*

De driemastlogger voer terug door het azuurblauwe water van de Indische Oceaan naar de rode rotsen van de kust van Kimberley. Ayumi Schulz stond op het dek van de parelvissersboot en genoot van het milde weer. Nu, in mei, begon aan de Australische noordwestkust het droge seizoen. Er waren warme dagen met een helderblauwe lucht en 's nachts kon de temperatuur ver onder de twintig graden Celsius dalen. In haar kindertijd was de half-Japanse vrouw al graag met de parelduikers meegevaren op de zeilboot van haar vader. Wat was dat avontuurlijk en spannend geweest! Toen ze vijftien was, mocht ze zelf naar de oesterbanken kijken, met een duikpak aan en een koperen helm op. Ze was nu eenentwintig jaar en werkte al langere tijd op de administratie van de parelmoerfabriek van haar ouders. Maar soms vond Ayumi het nog steeds heerlijk om met de Japanse duikers van haar vader de zee op te gaan, net als nu. De meesten kwamen uit de stad Taiji, en velen van hen konden nauwelijks de schulden afbetalen die ze hadden opgelopen tijdens hun overtocht van Japan naar Australië. Omdat Ayumi tijdens haar jonge jaren vier talen had leren spreken, kon ze in hun eigen taal met de

mannen praten. Naast Japans, de taal van haar moeder, sprak ze Engels en – aangezien haar vader half Duits, half Aboriginal was – ook Duits en Yawuru.

De meeste immigranten in Broome waren Chinezen, maar er waren ook veel Sri Lankanen, Aboriginals, bewoners van Torres Strait Island en Filipino's, maar ook Maleisiërs, mannen van het Rotuma-volk van Fiji, Indonesiërs van het eiland Timor en Ambonezen uit de Molukken – en ze werkten allemaal in de parelindustrie!

De kleine logger had geen kookgelegenheid en ook geen toilet aan boord. Ayumi's vader, Daku Schulz, had tijdens de succesvolste tijden overwogen een groter schip aan te schaffen dat beter uitgerust was, maar door de crisis die tien jaar geleden begon, was dat niet gelukt. In 1914 leverde Broome nog tachtig procent van de parelschelpen ter wereld. Er hadden meer dan vierhonderd loggers gevaren en het had drieënhalf duizend mensen arbeid verschaft. De parelschelp was destijds vierhonderd pond per ton waard. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was de productie echter vrijwel tot stilstand gekomen. De mensen hadden geen geld voor luxe en hadden er ook geen behoefte aan. Door het Vredesverdrag van Versailles hadden veel mensen financiële zorgen, vooral in Duitsland. Daarom werd het contract van de familie Schulz met een van de belangrijkste afnemers van parelmoer daar twee jaar geleden helaas ontbonden.

Eindelijk bereikte de boot de wal, rijkelijk beladen met parelschelpen. Ayumi bedankte de werknemers van haar vader en ging van boord. Ze rende door het witte zand naar het huis van haar ouders. Het middageten stond waarschijnlijk al op tafel. Ayumi was de jongste van zes kinderen. De dertigjarige Kylie was de derde in het rijtje. Zij hielp haar moeder graag in het huishouden en had aangekondigd dat ze vandaag zou koken. Aangezien ze een echte keukenprinses was, keek Ayumi nu al uit naar de maaltijd.

Ze hield van haar familie en van het parelstadje Broome, waarvan de geschiedenis net zo multicultureel was als die van haarzelf. De

parelhandel, het bloedrode zand, de turquoise zee – deze streek zou voor altijd als thuis voelen voor Ayumi, maar ze verlangde steeds meer naar verre oorden. Ze dacht bijvoorbeeld vaak aan het legendarische Duitsland. Het thuisland van haar grootvader Werner sprak haar vooral aan vanwege al zijn verhalen. Ze wilde echter ook dolgraag de wolkenkrabbers in New York, Amerika, zien. En ze was enorm nieuwsgierig naar Japan, het geboorteland van haar moeder, die daar opgegroeid was.

Het royale strandhuis, dat de familie Schulz had geërfd van Moritz Schmerler, de oprichter van het parelmoerverwerkingsbedrijf Schmerler Pearling, telde twee verdiepingen en werd bekroond door een toren met een puntdak. Het stond op palen en je moest een houten trap beklimmen om op de veranda te komen. Het huis was ooit groen geweest, maar zoals bij veel gebouwen in Broome was het door het rode zand in de loop der jaren steeds doffer geworden.

‘Hallo Ayumi!’ riep een gedrongen man vanuit de naastgelegen bungalow.

‘Dag Lymon,’ antwoordde ze en ze liep hem tegemoet.

De enige zoon van de McCullers keek stralend naar de half-Japanse vrouw en reikte haar een glas limonade aan. Het enthousiasme van de zeventienjarige leek een beetje kinderlijk. Hij leed aan een syndroom dat was ontdekt door de Engelsman John Langdon Down. De lokale bevolking had minder vriendelijke bewoordingen voor deze aandoening, die gepaard ging met een rond gezicht en ietwat schuine ogen. Ayumi verdedigde hem altijd vol vuur als dat gebeurde, want ze hield van de goedaardige Lymon alsof hij haar eigen broer was.

‘Heerlijk, zeg,’ zei ze, zijn limonade prijzend nadat ze ervan had geproefd. ‘Jouw limonade is echt de lekkerste ter wereld.’

‘Het is niet alleen citroen, spuitwater en suiker. Er zit ook een beetje munt in,’ legde Lymon trots uit.

Hij was zelfs zo getalenteerd in het maken van limonade dat

Ayumi's oudste broer, de vijfendertigjarige Marius, de jongen soms in zijn restaurant liet werken.

'Ik heb je vader zojuist twee glazen gebracht,' vertelde Lymon. 'Hij kon het goed gebruiken, zei hij, want hij was heel verdrietig over een nare brief uit Duitsland.'

'Oei,' antwoordde Ayumi. 'Dan zal ik maar eens naar hem toe gaan.' Ze dronk het glas leeg en gaf Lymon een muntje. 'Goed werk moet beloond worden, dat was heerlijk en lekker fris.'

'Dank je wel, Ayumi,' zei hij en hij gaf haar een kinderlijke, liefdevolle knuffel.

Enmaal thuis hoorde ze van haar vader wat er in de 'nare brief uit Duitsland' stond. 'Nu heeft de tweede Duitse parelmoerinkoper ook het contract opgezegd. Dit is een harde klap voor onze mensen in München. In moeilijke tijden kunnen wij in ieder geval nog in de restaurants van Marius werken, maar Jakob en Henya houden hier steeds minder aan over.'

'Gelukkig hebben ze allebei nog steeds een baan bij juwelier Thomass. Dat verzacht de gevolgen voor hen een beetje,' bracht zijn vrouw Kazumi hem in herinnering. 'En wat ons betreft hoeven we misschien ook niet de horeca in. Mijn broer Kokichi heeft me geschreven om te vragen wanneer we hem eindelijk komen bezoeken in Tokio. Hij heeft veel vooruitstrevende ideeën voor de parelhandel – en hij hoopt op onze hulp.'

Ayumi wist dat haar oom Kokichi Mikimoto hard op weg was om de beroemdste parelhandelaar ter wereld te worden. Ze zou graag met haar ouders meereizen. Hopelijk kon ze hen allebei op de een of andere manier overtuigen.